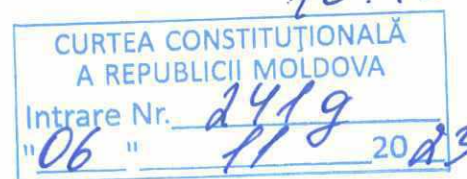

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII
AL REPUBLICII MOLDOVA
JUDECĂTORIA CAHUL
SEDIUL CENTRAL

MD-3909, or. Cahul, str. M. Frunze 62
Tel. (299) 2-46-82

Nr. 19657
« 30 » 10 20 23

Curtea Constituțională

mun. Chișinău, str. Al. Lăpușneanu, nr. 28

Prin prezenta, Judecătoria Cahul, sediul Central, remite în adresa Dvs, spre judecare sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în temeiul art. 135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituție depusă de reprezentantul Camerei de Industrie și Comerț, filiala Cahul, avocat Ion Vanțevici în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Bejan Irina către Camera de Industrie și Comerț, filiala Cahul și Olga Pereverzev privind anularea notificării, ordinului de reziliere a contractului de prestări-servicii, restabilirea la locul de muncă și încasarea retribuției și cererea reconvențională depusă de Camera de Industrie și Comerț, filiala Cahul împotriva Irinei Bejan privind constatarea faptului rezilierii contractului de prestări servicii din 02.06. 2022, perceperea de la Bejan Irina în beneficiul Filialei Cahul a Camerei de Comerț și Industrie a sumei de 17 850, 96 lei cu titlul de recuperare a onorariului (retribuției) achitat necuvenit și a cheltuielilor judiciare suportate cu prezentul proces.

Anexă: Cerere pe 15 file.

Încheiere pe 9 file.

Cu respect,

Judecătorul Judecătoriei Cahul,

sediul Central

Ex.Donea Elena

Aliona Sârbu

Sesizare privind excepția de neconstituționalitate
a articolului 2 alin. (3) din Codul muncii nr.154 din 28.03.2003
(prezentată în conformitate cu art. 135 alin. (1) lit. a), g) din Constituție)

A. Autorul excepției de neconstituționalitate¹

A.1. Persoană fizică

- 1. Nume**
- 2. Prenume**
- 3. Adresă (va fi anonimată)**
- 4. Telefon, e-mail (vor fi anonimizate)**
- 5. Reprezentant (dacă este cazul)**

A.2. Persoană juridică

- 1. Denumire și sediu: Filiala Cahul a Camerei de Comerț și Industrie**
- 2. Numărul și data înregistrării : 1002600036967, 16 martie 2000**
- 3. Numele administratorului Pereverzev Olga**
- 4. Telefon și e-mail**
- 5. Reprezentant avocat Vanțevici Ion**
- 6. Adresa reprezentantului (va fi anonimată)**
- 7. Telefonul și e-mail-ul reprezentantului (vor fi anonimizate)**

A.3. Instanța de judecată

- 1. Denumirea instanței de judecată/sediul Judecătoria Cahul sediul Central**
- 2. Judecător/complet de judecată Aliona Sîrbu**
- 4. Adresa instanței de judecată mun. Cahul, str. M.Frunze, 62**
- 5. Telefonul și e-mail-ul instanței de judecată 029924682, jch@justice.md**

¹ Aici, autorul excepției de neconstituționalitate va alege rubrica relevantă, ștergându-le pe celelalte.

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecătii instanței de drept comun²

În fapt Bejan Irina a depus cerere de chemare în judecată împotriva Camerei de Industrie și Comerț, Filiala Cahul prin care solicită anularea ordinului nr. 01-03/16 din 24.10.2022 privind rezilierea contractului prestări servicii, constatarea ineficienței notificării nr. 01-10/85 din 06.10. 2022 emisă de directorul Filialei Cahul a Camerei de industrie și comerț, despre rezilierea contractului prestări servicii nr. 01/22 din 02.06.2022, restabilirea reclamantei în serviciu de director de proiect în cadrul proiectului HUB Regional de Afaceri Sociale Cahul desfășurat la Filiala Cahul a Camerei de Industrie și Comerț; încasarea din contul pârâtei Camerei de Industrie și Comerț și pârâtei a retribuției lunare începînd cu 24.10.2022 și pînă la restabilirea reclamantei în serviciu de director de proiect în cadrul proiectului HUB Regional de Afaceri Sociale Cahul desfășurat la Filiala Cahul a Camerei de Industrie și Comerț și încasarea din contul pârîților a prejudiciului moral în mărime cde 100 000 lei.

În contradictoriu cu reclamanta , Filiala Cahul a Camerei de comerț și industrie a depus cerere reconvențională , în care a indicat că, într-adevăr la 02.06.2022 cu reclamanta a fost încheiat contractual de prestări servicii nr. 01/22, prin care reclamanta se obligase să presteze serviciul de director de proiect în cadrul proiectului HUB Regional de Afaceri Sociale Cahul desfășurat la Filiala Cahul a Camerei de Comerț și Industrie , iar ultima să plătească contravaloarea acestora.

Este de reținut că, clauzele contractului încheiat între Filiala Cahul a Camerei de Comerț și Industrie, în calitate de „ Beneficiar ” și reclamantă în calitate de „ Prestator ” , nu îmbracă forma unui contract individual de muncă, ci a unui contract de prestări servicii. Acest fapt este confirmat prin condițiile contractului, care sunt specifice anume contractului de prestări servicii, și anume denumirea părților contractante, obiectul, termenii, condițiile de remunerare, precum și condițiile de desfacere a contractului. Ba mai mult ca atât, conform statelor de personal al Filialei Cahul a Camerei de Comerț și Industrie, aceasta nu deține unități pentru funcția de director de proiect , circumstanță care, la fel, excludea posibilitatea încheierii unui contract individual de muncă.

În acest sens, remarcăm că, inexistența de facto a raporturilor de muncă dintre Bejan Irina și Filiala Cahul a Camerei de Comerț se confirmată și prin faptul că prima nu a depus cerere cu privire la angajare, precum și nu i se acordă concediu anual plătit, nu a avut un program de lucru, nu a fost obligată să respecte Regulamentul intern, e.t.c.

Prin urmare, raporturile de drept născute între Filiala Cahul a Camerei de Comerț și Industrie și Bejan Irina în baza contractului nr. 01/2022 din 02.06.2022 de prestări servicii în cadrul proiectului HUB Regional de Afaceri Sociale Cahul desfășurat la Filiala Cahul a Camerei de Industrie și Comerț poartă un caracter civil, și nicidecum de muncă.

Or, în acest sens, sunt pertinente dispozițiile articolului 1375 din Codul civil, care statuează că, (1) prin contractul de prestări servicii, o parte (prestator) se

² Această parte a formularului trebuie să conțină un rezumat al informațiilor pertinente referitoare la cauza dedusă judecătii instanței de drept comun, i.e. instanței în fața căreia sau de care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate

obligă să presteze celeilalte părți (beneficiar) anumite servicii, iar aceasta se obligă să plătească retribuiția convenită. (2) Obiectul contractului de prestări servicii îl constituie serviciile de orice natură. (3) Contractele de muncă sunt reglementate prin legislația muncii. Sensul autentic al normei precizate face o delimitare a contractului de prestări servicii de contractul de muncă, care se manifestă în natura juridică a acestora. Una din distincții constă în obiectul acestor contracte. Așa, obiectul contractului de 6 prestări servicii reprezintă un anumit serviciu, rezultatul activității prestatorului, pe când obiectul contractului de muncă este însăși activitatea profesionistă a angajatului în conformitate cu specialitatea, calificarea acestuia.

Deci, speței deduse judecării îi este ipotetic aplicabilă norma art. 2 alin. (3) Cod civil.

C. Obiectul sesizării³

Prezenta sesizare are drept obiect de exercitare a controlului constituționalității prevederilor art. 2 alin.(3) din Codul muncii nr. 154 din 28.03.2003, potrivit cărui *în cazul în care instanța de judecată stabilește că , printr – un contract civil , se reglementază de fapt raporturile de muncă dintre salariat și angajator, acestor raporturi li se aplică prevederile legislației muncii.*

Cu privire la aplicabilitatea prevederilor contestate, este de menționat că, obiectul litigiului dedus judecării reprezintă obligarea la restabilirea în câmpul muncii în condițiile în care raporturile juridice între părți sunt reglementate prin contract civil -- contract prestări servicii.

Tot, odată țin să obiectez că prevederea contestată nu a făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate.

³ În această parte a formularului se vor menționa prevederile contestate în fața Curții Constituționale, potrivit competenței sale *ratione materiae*. Aceste prevederi trebuie să fie aplicabile la soluționarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție⁴

1. Constituția Republicii Moldova

Articolul 1 alin. (3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate

Articolul 4 Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 20 Accesul liber la justiție.

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 54 Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți.

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității

⁴ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta de ce consideră aplicabil unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție, adică va argumenta dacă există o ingerință în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție.

altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății. [Art.54 în redacția Legii nr. 351-XV din 12.07.01, MO nr. 90-91/02.08.01, art.699]

2. Codul muncii

Articolul 2 alin.(3) În cazul în care instanța de judecată stabilește că, printr-un contract civil, se reglementează de fapt raporturile de muncă dintre salariat și angajator, acestor raporturi li se aplică prevederile legislației muncii.

3. Codul civil

Articolul 1375. Contractul de prestări servicii

(1) Prin contractul de prestări servicii, o parte (prestator) se obligă să presteze celeilalte părți (beneficiar) anumite servicii, iar aceasta se obligă să plătească retribuiția convenită.

(2) Obiectul contractului de prestări servicii îl constituie serviciile de orice natură.

(3) Contractele de muncă sînt reglementate prin legislația muncii.

E. Argumentarea pretensei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție⁵

După cum se observă prin norma art.2 alin. (3) Cod muncii potrivit cărui, în cazul în care instanța de judecată stabilește că, printr-un contract civil, se reglementează de fapt raporturile de muncă dintre salariat și angajator, acestor raporturi li se aplică prevederile legislației muncii, legiuitorul a lăsat la discreția instanțelor de judecată de stabili cazurile în care contractelor civile li se aplică normele Codului muncii. Ținem să menționăm că această normă ridică unele întrebări cu privire la criteriile și procedurile prin care instanțele decid dacă un contract civil ascunde sau nu o relație de muncă. Absența unei clarificări și reglementări detaliate în această privință duce la adoptarea unor decizii arbitrare, incoerente sau la interpretări variate, ceea ce ar putea afecta, în cazul contractelor prestări servicii, atât beneficiarii cât și prestatorii serviciilor..

În acest context ținem să invocăm că legiuitorul nu a furnizat orientări suplimentare sau să stabilească criterii specifice în ceea ce privește identificarea situațiilor în care contractele civile ascund raporturi de muncă.

Deci în susținerea tezei a neconstituționalității normei deplânse obiectăm că, această normă nu se conformează cerințelor de calitate a legii, sens în care precizăm că în Hotărârea Curții Constituționale nr. 16 din 16.03.2017, privind excepția de neconstituționalitate a art. 80 alin. (2) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar – fiscal, nr.181 din 25.07.2014, se accentuează că: *exigența calității legii este conturată prin prisma securitățiijuridice în componența condițiilor de previzibilitate și claritate a legii . Curtea reiterează că pentru a corespunde celor trei criterii de calitate – accesibilitate, previzibilitate și calitate – norma de drept trebuie să fie formulate cu suficientă precizie, astfel în cât să permit persoanei să ducidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcția de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduit. În acest sens, Curtea reține că la elaborarea unui act normativ legiuitorul trebuie să respecte normele de tehnică legislative pentru ca aceasta să corespundă exigențelor de calitate.Astfel pentru a exclude orice echivoc, textul legislativ trebuie să fie formulat clar, fluenți, inteligibil, fără dificultăți sintactice și passage obscure, Curtea reține că previzibilitatea și claritatea constituie elemente sine*

⁵ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta, după caz, de ce consideră că îi este încălcat unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție. Este recomandabil ca acesta să urmeze, în argumentarea sa, următorii pași: (1) dacă ingerința în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție este prevăzută de lege; în caz afirmativ, (2) dacă ingerința urmărește realizarea unui scop legitim permis de Constituție; în caz afirmativ, (3) dacă există o legătură rațională între ingerință și scopul legitim urmărit; în caz afirmativ, (4) dacă ar putea fi instituite alte măsuri legislative la fel de eficiente și mai puțin intruzive pentru dreptul/drepturile fundamentale în discuție; în caz afirmativ, (5) dacă ingerința este proporțională cu scopul legitim urmărit.

qua non ale constituționalității unei norme, în activitatea de legiferare acestea nicidecum nu pot fi omise.”

Cu referire la caz sintagma „ în cazul în care...” dă un caracter imprevizibil și neclar norme art. 2 alin. (3) din Codul muncii în ansamblu.

Este de reținut faptul că, concluzii similare vizînd calitatea legii se desprind și din practica CtEDO în materie, unde CtEDO a coinchis (Hotărîrea din 8 iunie 2006, în cauza Lupșa împotriva României, par. 55, 32) că:

*55. Cuvîntul „ lege” desemn]nd legea națională, trimiterea la aceasta se referă , după exemplul tuturor prevederilor convenției, nu numai la existența unei baze în dreptul intern, ci și la calitatea legii : el impune accesibilitatea și previzibilitatea acesteia , precum și o anumită **protecție împotriva atingerilor arbitrare ale puterii publice asupra drepturilor garantate prin convenție.***

Astfel fiind zis norma art. 2 alin. (3) Cod muncii, neconstituționalitatea cărei o invocăm, nu garantează împotriva arbitrariului instanțelor de judecată, or această normă este imprevizibilă în aplicare.

Mai mult ca, prin norma criticată se știrbește din autoritatea dreptului civil.

Astfel potrivit art. 45 din Codul muncii, contractul individual de muncă este înțelegerea dintre salariat și angajator, prin care salariatul se obligă să presteze o muncă într-o anumită specialitate, calificare sau funcție, să respecte regulamentul intern al unității, iar angajatorul se obligă să-i asigure condițiile de muncă prevăzute de Codul muncii, de alte acte normative ce conțin norme ale dreptului muncii, de contractul colectiv de muncă, precum și să achite la timp și integral salariul.

Contractul de prestări servicii este un contract pur civil. Delimitarea acestui contract de contractul individual de muncă constă în natura juridică a acestora. În primul rînd, ele fac parte din două ramuri de drept separate. Prin urmare, baza juridică a contractului de prestări servicii o constituie Codul civil, dar a contractului individual de muncă – Codul muncii.

În cazul contractului de prestări servicii, art. 1376 din Codul civil stipulează o regulă generală, prin care plata pentru servicii se efectuează după prestarea serviciilor. Dat fiind faptul că legea nu prevede interdicții, părțile pot conveni și asupra unui alt mod de plată, de exemplu, plata anticipată, cu un avans, în rate sau altfel.

Deci , în concluzie se atestă, că instanța de judecată cu ușurință , în temeiul art. 2 alin. (2) poate aplica arbitrar contractului civil prevederile legislației muncii, fapt

ce vine în contradicție cu art. 20 alin. (1) din Constituție și art 23 din Constituție
care stabilește exigențele referitoare la calitatea legii.

F. Lista documentelor relevante (dacă este cazul)⁶

Copia cererii de chemare în judecată;

Copia cererii reconvenționale.

⁶ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va enumera documentele relevante (extrasul cu prevederile normative contestate, alte hotărâri sau decizii ale Curții Constituționale cu un obiect similar, alte hotărâri sau decizii cu obiect similar pronunțate de alte curți constituționale, jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, studii de drept comparat), pe care le va anexa.

G. Declarația și semnătura autorului sesizării⁷

Declar pe propria onoare că informațiile ce se conțin în prezenta sesizare sunt exacte și corespund adevărului.

Cu profund respect ,

Avocat

Ion Vanțevici

-----²⁸----- septembrie 2023

⁷ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va declara pe propria sa onoare că informațiile prezentate Curții sunt veridice, semnând la final.

Dosarul nr. 2-1865/2022

PIGD 22163414-15-2-09112022

ÎNCHEIERE

24 octombrie 2023

municipiul Cahul

Instanța compusă din:

Președintele ședinței, judecător Aliona Sarbu

Grefier Cristina Mocanu

Cu participarea:

Reprezentantul reclamantei Bejan Irina, avocatul Maxim Todorov

Reprezentantul Camerei de Industrie și Comerț, filiala Cahul, avocat Ion Vanțevici

În lipsa:

Reclamantei Bejan Irina, legal citată

Pârței Olga Pereverzev, legal citată

examinând în ședință de judecată publică cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate, înaintată de reprezentantul Camerei de Industrie și Comerț, filiala Cahul, avocat Ion Vanțevici în cadrul cererii de chemare în judecată depusă de Bejan Irina către Camera de Industrie și Comerț, filiala Cahul și Olga Pereverzev privind anularea notificării, ordinului de reziliere a contractului de prestări-servicii, restabilirea la locul de muncă și încasarea retribuției și cererea reconvențională depusă de Camera de Industrie și Comerț, filiala Cahul împotriva Irinei Bejan privind constatarea faptului rezilierii contractului de prestări servicii din 02.06. 2022, perceperea de la Bejan Irina în beneficiul Filialei Cahul a Camerei de Comerț și Industrie a sumei de 17 850, 96 lei, cu titlul de recuperare a onorariului (retribuției) achitat necuvenit și a cheltuielilor judiciare suportate cu prezentul proces,

CONSTATĂ:

Argumentele expuse în cererea de chemare în judecată.

Pe rol la Judecătoria Cahul, sediul central se află cererea de chemare în judecată depusă de Bejan Irina către Camera de Industrie și Comerț, filiala Cahul și Olga Pereverzev privind anularea notificării, ordinului de reziliere a contractului de prestări-servicii, restabilirea la locul de muncă și încasarea retribuției.

Potrivit cererii de chemare în judecată, instanța reține că reclamanta invocă că la data de 20.06.2022 între filiala Cahul a Camerei de Industrie și Comerț în calitate de *Beneficiar* și Bejan Irina în calitate de *Prestator* a fost încheiat contractul de prestări-servicii prin intermediul căruia Prestatorul Bejan Irina se obliga să presteze servicii de director de proiect în cadrul proiectului „HUB Regional de Afaceri Sociale Cahul”, iar Beneficiarul se obliga să plătească contravaloarea acestora, la scadență conform prevederilor contractului.

Potrivit pct.1.2. din contractul de prestări-servicii, Prestatorul va presta serviciile enumerate la punctul 1.1. al prezentului contract în perioada 02.06.2022-31.05.2024. Conform pct.4.1. din contract, achitarea serviciilor se va efectua în mărime de 250 euro/lună cu 50 % implicare/lună. Achitarea urma să se efectueze în ultima zi de lucru a lunii curente pentru care se calculează onorariul.

Prin notificarea nr.01-10/85 din 06.10.2022 directorul Camerei de Industrie și Comerț Pereverzev Olga a notificat despre rezilierea contractului de prestări-servicii nr.01/22 din 02.06.2022 în cadrul Proiectului „Hub Regional de Afaceri Sociale Cahul”. Potrivit notificării motivul rezilierii constă în refuzul prestării serviciilor conform cerințelor Beneficiarului și în conformitate cu planul de efectuare a lucrărilor.

Drept temei de reziliere au servit prevederile pct.8.4 din contractul de prestări-servicii care în viziunea Beneficiarului oferă dreptul de reziliere unilaterală a contractului de prestări-servicii. Considerînd notificarea de reziliere neîntemeiată, lipsită de orice suport probatoriu, contrar normelor legale, reclamanta a depus o cerere prealabilă prin care a solicitat oferirea accesului la locul de muncă, cu achitarea în continuare a plăților prevăzute de contract.

Prin ordinul nr.01-3/16 din 24.10.2022 emis de directorul filialei Camerei de Industrie și Comerț Pereverzev Olga s-a dispus rezilierea unilaterală a contractului de prestări servicii.

Prin cerere prealabilă reclamanta a solicitat filialei Cahul a Camerei de Industrie și Comerț anularea ordinului nr.01-3/16 din 24.10.2022 emis de directorul filialei Camerei de Industrie și Comerț Pereverzev Olga prin care s-a dispus rezilierea unilaterală a contractului de prestări servicii, însă careva reacții pozitive în acest sens nu au existat.

Mai invocă reclamanta că potrivit art.1375 Cod civil (1) *Prin contractul de prestări servicii, o parte (prestator) se obligă să presteze celeilalte părți (beneficiar) anumite servicii, iar aceasta se obligă să plătească retribuiția convenită. (2) Obiectul contractului de prestări servicii îl constituie serviciile de orice natură. (3) Contractele de muncă sînt reglementate prin legislația muncii.*

Conform art.1379 Cod civil (1) *Raporturile din contractul de prestări servicii încetează la expirarea perioadei pentru care au fost stabilite sau la finalizarea prestării serviciului. (2) În cazul în care nu s-a convenit asupra duratei raporturilor contractuale sau din natura ori scopul serviciilor nu rezultă un termen, fiecare parte poate să declare rezoluțiunea.*

Potrivit art.1380 Cod civil *Rezoluțiunea în temeiul art. 1379 alin. (2) se poate efectua: a) zilnic, începînd cu sfîrșitul zilei următoare, dacă plata se face pe zi; b) cel mai tîrziu în prima zi lucrătoare din cursul unei săptămîni, începînd cu sfîrșitul următoarei zile de sîmbătă, dacă plata se calculează pe săptămîină; c) cel mai tîrziu pe data de 15 a lunii, începînd cu sfîrșitul lunii calendaristice, dacă plata se calculează pe lună; d) cu respectarea termenului de preaviz de 6 săptămîni, începînd cu sfîrșitul unui trimestru calendaristic, dacă plata se calculează pe trimestre sau pe perioade mai mari; e) oricînd dacă plata nu se face în dependență de intervale de timp. În cazul în care relațiile privind prestarea de servicii ocupă tot timpul de lucru al prestatorului, termenul pentru preaviz trebuie să fie de 2 săptămîni.*

Potrivit pct.8.4. din contractul de prestări-servicii, în cazul în care una din părțile prezentului contract încalcă în mod flagrant sau repetat prevederile contractuale a doua parte poate rezilia contractul unilateral anunțînd prima parte despre aceasta cu 10 zile înainte. În cazul unei asemenea rezilierii Prestatorul va fi remunerat pentru serviciile care au fost prestat efectiv în condiții satisfăcătoare. Lecturînd ordinul de reziliere a contractului din 24.10.2022 se constata că nu conține nici o descriere a pretinselor încălcări flagrante a prevederilor contractuale. Pînă la ziua de azi Bejan Irina nu cunoaște motivele rezilierii contractului de prestări-servicii.

Solicita reclamanata:

- anularea ordinului nr.01-3/16 din 24.10.2022 privind rezilierea unilaterală a contractului de prestări servicii emis de directorul filialei Cahul al Camerei de Industrie și Comerț, Pereverzev Olga;
- constatarea ineficienței notificării nr.01-10/85 din 06.10.2022 emisă de directorul filialei Cahul a Camerei de Industrie și Comerț, Pereverzev Olga despre rezilierea contractului de prestări-servicii nr.01/22 din 02.06.2022;
- restabilirea reclamantei Bejan Irina în serviciul de director de proiect în cadrul proiectului „HUB Regional de Afaceri Sociale Cahul” implementat la filiala Cahul a Camerei de Industrie și Comerț;
- încasarea din contul pârteii Camerei de Industrie și Comerț și pârteii Pereverzev Olga a retribuției lunare începînd cu 24.10.2022 și pînă la restabilirea reclamantei Bejan Irina în serviciul de director de proiect în cadrul proiectului „HUB Regional de Afaceri Sociale Cahul” implementat la filiala Cahul a Camerei de Industrie și Comerț;
- încasarea din contul pârteii Camerei de Industrie și Comerț și pârteii Pereverzev Olga a prejudiciului moral în mărime de 100 000 (una sută mii) lei;
- încasarea cheltuielilor de judecată.

Argumentele expuse în cererea reconvențională.

Filiala Cahul a Camerei de Comerț Industrie a depus cerere reconvențională împotriva Irinei Bejan cu privire la constatarea rezilierii contractului prestări servicii și restituirea contravalorii serviciului neprestat.

În motivare a indicat că consideră cererea de chemare în judecată lipsită de temei juridic, or, la 02.06.2022 cu Bejan Irina a fost încheiat contractual de prestări servicii nr. 01/22, prin care Bejan Irina se obligase să presteze serviciul de director de proiect în cadrul proiectului HUB Regional de Afaceri Sociale Cahul implementat la Filiala Cahul a Camerei de Comerț și Industrie, iar ultima să plătească contravaloarea acestora.

Menționează că, clauzele contractului încheiat între Filiala Cahul a Camerei de Comerț și Industrie, în calitate de *Beneficiar* și Bejan Irina în calitate de *Prestator*, nu îmbracă forma unui contract individual de muncă, ci a unui contract de prestări servicii. Acest fapt este confirmat prin conținutul condițiile contractului, care sunt specifice anume contractului de prestări servicii, și anume denumirea părților contractante, obiectul, termenii, condițiile de salarizare, precum și condițiile de desfacere a contractului. Mai mult, conform statelor de personal al Filialei Cahul a Camerei de Comerț și Industrie, aceasta nu deține unități pentru funcția de director de proiect, circumstanță care, excludea posibilitatea încheierii unui contract individual de muncă pentru această funcție.

Remarcă că, inexistența de facto a raporturilor de muncă dintre Bejan Irina și Filiala Cahul a Camerei de Comerț se confirmată și prin faptul că prima nu a depus cerere cu privire la angajare, precum și nu i se acordă concediu anual plătit. Prin urmare, raporturile de drept născute între Filiala Cahul a Camerei de Comerț și Industrie și Bejan Irina în baza contractului nr. 01/2022 din 02.06.2022 de prestări servicii în cadrul proiectului HUB Regional de Afaceri Sociale Cahul implementat la Filiala Cahul a Camerei de Industrie și Comerț poartă un caracter civil, și nicidecum de muncă.

Consideră că, în acest sens, sunt pertinente dispozițiile articolului 1375 Codul civil, care statuează că, (1) prin contractul de prestări servicii, o parte (prestator) se obligă să presteze celeilalte părți (beneficiar) anumite servicii, iar aceasta se obligă să plătească retribuiția convenită. (2) Obiectul contractului de prestări servicii îl constituie serviciile de orice natură. (3) Contractele de muncă sunt reglementate prin legislația muncii. Sensul autentic al normei precitate face o delimitare a contractului de prestări servicii de contractul de muncă, care se manifestă în natura juridică a acestora. Una din distincții constă în obiectul acestor contracte. Așa, obiectul contractului de 6 prestări servicii reprezintă un anumit serviciu, rezultatul activității prestatorului, pe când obiectul contractului de muncă este însăși activitatea profesionistă a angajatului în conformitate cu specialitatea, calificarea acestuia.

Deci, după cum indică și reclamanta, litigiul în cauză izvorînd dintr-un contract civil, partea în litigiul izvorît dintr-un contract prestări servicii nu beneficiază de jurisdicția muncii și prin urmare la depunerea cererii de chemare în judecată reclamanta urma să se conformeze rigorilor art. 84 Cod procedură civilă care direct dispune că se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională).

Din motivele sus numite este neîntemeiată în ansamblu cererea de chemare în judecată formulate de Bejan Irina, or după cum se observă din speța dedusă judecării raporturile juridice între părți au caracter civil și prin urmare pretențiile reclamantei vizînd anularea ordinului, restabilirea în serviciu, încasarea retribuiției pentru perioada absenței sunt neîntemeiate.

Potrivit contractului prestări servicii nr.01/2022 din 02.06.2022 pîrîta Bejan Irina avea obligațiile 3.2.2. să țină la curent Beneficiarul despre mersul lucrărilor; și 3.2.3. să presteze serviciile conform crințelor Beneficiarului și în conformitate cu planul efectuării lucrărilor.

Atrage atenția că pîrîta abia după notificarea din 06.10.2022 privind rezilierera contractului prestări servicii, la 14.10.2022 a prezentat actul de primire-predare a raportului pentru perioada 01 august 2022 – 01 octombrie 2022, recepționat de directorul filialei, dar neaprobat. Deci, în condițiile în care pe parcursul timpului, pîrîta a refuzat tacit executarea contractului, nu a prestat serviciu datorat în condițiile clauzelor contractuale, avînd în vedere nota Camerei de Comerț și Industrie că ultima a fost sesizată de Fundația Est – Europeană privind insuficiența resurselor instituționale, a capacității echipei de implementare cu succes obiectivelor proiectului și impunerea la revizuirea modului de organizare a activității echipei proiectului la 06.10.2002 pîrîta a fost notificată despre rezilierea contractului din nr.01/2022 din 02.06.2022. La rîndul său Camera de Comerț și Industrie a comunicat la 06.10.2022 că a notificat pîrîta despre rezilierea contractului prestări servicii.

Mai indică că urmare a acestei note, la 07.10.2022 finanțatorul a comunicat că s-a familiarizat cu informația vizînd redresarea stării de lucruri și a solicitat prezentarea unui ordin intern privind concedierea pîrîtei, Bejan Irina. La 14 octombrie 2022 Bejan Olga, a acceptat rezilierea contractului prestări servicii, depunînd o notificare în acest sens prin poșta electronică.

Deci cu referire la caz, formalitățile rezilierii contractului pe motivul neexecutării lui de către pîrîta au fost respectate, or potrivit p.8.4 din contractual prestări servicii nr. 01/2022 din 02.06.2022 stabilește că în cazul în care una din părțile prezentului contract încalcă în mod flagrant sau repetat prevederile

contractuale, a doua parte poate rezilia contractul unilateral, anunțând prima parte despre aceasta cu zece zile înainte.

Solicită prin cerere reconvențională:

- Respingerea cererii de chemare în judecată depusă de Bejan Irina privind anularea ordinului, ca fiind neîntemeiată.
- Constatarea faptului rezilierii contractului de prestări servicii din 02.06. 2022, încheiat.
- Perceperea de la Bejan Irina în beneficiul Filialei Cahul a Camerei de Comerț și Industrie a 17 850, 96 lei cu titlul de recuperare a onorariului (retribuției) achitat necuvenit.
- Perceperea de la Bejan Irina Irina în beneficiul Filialei Cahul a Camerei de Comerț și Industrie a cheltuielilor judiciare suportate cu prezentul proces.

Argumentele expuse în cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

La data de 04.10.2023, reprezentantul Camerei de Industrie și Comerț, filiala Cahul, avocat Ion Vanțevici a solicitat emiterea unei Încheieri prin care să fie admisă cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate pentru controlul constituționalității prevederilor art. 2 alin.(3) Codul muncii, întru verificarea constituționalității acestor norme.

În motivarea cererii a indicat că pe rolul Judecătoriei Cahul sediul Central se află cererea de chemare în judecată depusă de Bejan Irina împotriva Camerei de Industrie și Comerț, Filiala Cahul, prin care solicită anularea ordinului nr. 01-03/16 din 24.10.2022 privind rezilierea contractului prestări servicii, constatarea ineficienței notificării nr. 01-10/85 din 06.10.2022 emisă de directorul Filialei Cahul a Camerei de industrie și comerț, despre rezilierea contractului prestări servicii nr. 01/22 din 02.06.2022, restabilirea reclamantei în serviciu de director de proiect în cadrul proiectului HUB Regional de Afaceri Sociale Cahul implementat la Filiala Cahul a Camerei de Industrie și Comerț, încasarea din contul pârteii Camerei de Industrie și Comerț și pârteii a retribuției lunare începînd cu 24.10.2022 și pînă la restabilirea reclamantei în serviciu de director de proiect în cadrul proiectului HUB Regional de Afaceri Sociale Cahul implementat la Filiala Cahul a Camerei de Industrie și Comerț și încasarea din contul pîrților a prejudiciului moral în mărime de 100 000 lei.

În contradictoriu cu reclamanta, Filiala Cahul a Camerei de Comerț și industrie a depus cerere reconvențională în care a indicat că, într-adevăr la 02.06.2022 cu reclamanta a fost încheiat contractual de prestări servicii nr. 01/22, prin care reclamanta se obligase să presteze serviciul de director de proiect în cadrul proiectului HUB Regional de Afaceri Sociale Cahul implementat la Filiala Cahul a Camerei de Comerț și Industrie, iar ultima să plătească contravaloarea acestora.

Atrage atenția că clauzele contractului încheiat între Filiala Cahul a Camerei de Comerț și Industrie, în calitate de *Beneficiar* și reclamantă în calitate de *Prestator*, nu îmbracă forma unui contract individual de muncă, ci a unui contract de prestări servicii. Acest fapt este confirmat prin condițiile contractului, care sunt specifice anume contractului de prestări servicii, și anume denumirea părților contractante, obiectul, termenii, condițiile de remunerare, precum și condițiile de desfacere a contractului. Conform statelor de personal al Filialei Cahul a Camerei de Comerț și Industrie, aceasta nu deține unități pentru funcția de

director de proiect, circumstanță care, la fel, excludea posibilitatea încheierii unui contract individual de muncă pentru această funcție.

În acest sens, remarcă că, inexistența de facto a raporturilor de muncă dintre Bejan Irina și Filiala Cahul a Camerei de Comerț se confirmată și prin faptul că prima nu a depus cerere cu privire la angajare, precum și nu i se acordă concediu anual plătit, nu a avut un program de lucru, nu a fost obligată să respecte Regulamentul intern, etc.

Prin urmare, raporturile de drept născute între Filiala Cahul a Camerei de Comerț și Industrie și Bejan Irina în baza contractului nr. 01/2022 din 02.06.2022 de prestări servicii în cadrul proiectului HUB Regional de Afaceri Sociale Cahul implementat la Filiala Cahul a Camerei de Comerț și Industrie poartă un caracter civil și nicidecum de muncă.

Or, în acest sens, sunt pertinente dispozițiile articolului 1375 din Codul civil, care statuează că, *(1) prin contractul de prestări servicii, o parte (prestator) se obligă să presteze celeilalte părți (beneficiar) anumite servicii, iar aceasta se obligă să plătească retribuiția convenită. (2) Obiectul contractului de prestări servicii îl constituie serviciile de orice natură. (3) Contractele de muncă sunt reglementate prin legislația muncii. Sensul autentic al normei precitate face o delimitare a contractului de prestări servicii de contractul de muncă, care se manifestă în natura juridică a acestora. Una din distincții constă în obiectul acestor contracte. Așa, obiectul contractului de prestări servicii reprezintă un anumit serviciu, rezultatul activității prestatorului, pe când obiectul contractului de muncă este însăși activitatea profesionistă a angajatului în conformitate cu specialitatea, calificarea acestuia.*

Deci, speței deduse judecării îi este ipotetic aplicabilă norma art. 2 alin. (3) Cod civil, potrivit căruia, în cazul în care instanța de judecată stabilește că, printr-un contract civil, se reglementează de fapt raporturile de muncă dintre salariat și angajator, acestor raporturi li se aplică prevederile legislației muncii, legiuitorul a lăsat la discreția instanțelor de judecată de a stabili cazurile în care contractelor civile li se aplică normele Codului muncii.

Menționează că această normă ridică unele întrebări cu privire la criteriile și procedurile prin care instanțele decid dacă un contract civil ascunde sau nu o relație de muncă. Absența unei clarificări și reglementări detaliate în această privință duce la adoptarea unor decizii arbitrare, incoerente sau la interpretări variate, ceea ce ar putea afecta în cazul contractelor prestări servicii, atât beneficiarii cât și prestatorii serviciilor.

În acest context, invocă că legiuitorul nu a furnizat orientări suplimentare sau să stabilească criterii specifice în ceea ce privește identificarea situațiilor în care contractele civile ascund raporturi de muncă.

Solicită prin cerere:

- Admiterea cererii.
- Disponerea, prin încheiere, asupra ridicării excepției de neconstituționalitate relativă exercitării controlului constituționalității asupra art. 2 alin. (3) din Codul muncii nr. 154 din 28.03.2023, potrivit căruia: *În cazul în care instanța de judecată stabilește că, printr-un contract civil, se reglementează de fapt raporturile de muncă dintre salariat și angajator, acestor raporturi li se aplică prevederile legislației muncii.*

23

- Suspendarea examinării pricinii pînă la soluționarea irevocabilă de către Curtea Constituțională a sesizării privind exercitarea controlului constituționalității a prevederilor sus indicate, sub aspectul corespunderii dispozițiilor constituționale prevăzute de art.20 alin. (1), art. 23 și art. 54 din Constituția Republicii Moldova.

Argumentele particianților la proces.

- **Reprezentantul Camerei de Industrie și Comerț, filiala Cahul, avocat Ion Vanțevici** în ședința de judecată a susținut integral cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și a solicitat să fie admisă.

Reprezentantul reclamantei Bejan Irina, avocatul Maxim Todorov a fost de acord cu cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate relativă exercitării controlului constituționalității asupra art. 2 alin. (3) din Codul muncii nr. 154 din 28.03.2023.

Reclamanta Bejan Irina și pîrîta Olga Pereverzev, legal citate, în ședința de judecată nu s-au prezentat, interesele fiind apărate de avocați.

Audiind opinia părților, examinînd materialele cauzei, instanța de judecată consideră următoarele.

În conformitate cu art. 12¹ alin.(1) Cod de procedură civilă, *În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.*

La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitîndu-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale avînd ca obiect prevederile contestate.

Totodată, conform §79-80 din hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție, *controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legislatorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate. Curtea menționează că dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil.*

Conform § 82-83 din aceeași hotărâre, Curtea a reținut că *judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; (3)*

24

prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Raportând la caz, instanța consideră necesar de a admite cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și anume a prevederilor art. 2 alin. (3) din Codul muncii nr. 154 din 28.03.2023, potrivit căruia: *În cazul în care instanța de judecată stabilește că, printr-un contract civil, se reglementează de fapt raporturile de muncă dintre salariat și angajator, acestor raporturi li se aplică prevederile legislației muncii, care vin în contradicție cu prevederile articolului 1375 din Codul civil, care statuează că, (1) prin contractul de prestări servicii, o parte (prestator) se obligă să presteze celeilalte părți (beneficiar) anumite servicii, iar aceasta se obligă să plătească retribuiția convenită. (2) Obiectul contractului de prestări servicii îl constituie serviciile de orice natură. (3) Contractele de muncă sunt reglementate prin legislația muncii. Sensul autentic al normei precitate face o delimitare a contractului de prestări servicii de contractul de muncă, care se manifestă în natura juridică a acestora. Una din distincții constă în obiectul acestor contracte. Așa, obiectul contractului de prestări servicii reprezintă un anumit serviciu, rezultatul activității prestatorului, pe când obiectul contractului de muncă este însăși activitatea profesionistă a angajatului în conformitate cu specialitatea, calificarea acestuia.*

Or, Curții Constituționale i se solicită să se expună asupra *incertitudinii privind constituționalitatea legilor menționate supra, reieșind din raporturile de drept născute între Filiala Cahul a Camerei de Comerț și Industrie și Bejan Irina în baza contractului nr. 01/2022 din 02.06.2022 de prestări servicii în cadrul proiectului HUB Regional de Afaceri Sociale Cahul implementat de Filiala Cahul a Camerei de Industrie și Comerț, dacă poartă un caracter civil sau de muncă, mai mult că nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale pe acest obiect.*

Drept consecință, ca rezultat al ridicării excepției de neconstituționalitate, instanța va dispune amânarea examinării cauzei, reieșind din dispozițiile art. 121 alin. (3) CPC, conform cărora ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână pledoariile.

Din considerentele enunțate, în conformitate cu art. 12¹, art. 269-270 Cod de procedură civilă, instanța de judecată,-

DISPUNE :

Se admite cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în temeiul art. 135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituție depusă de reprezentantul Camerei de Industrie și Comerț, filiala Cahul, avocat Ion Vanțevici în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Bejan Irina către Camera de Industrie și Comerț, filiala Cahul și Olga Pereverzev privind anularea notificării, ordinului de reziliere a contractului de prestări-servicii, restabilirea la locul de muncă și încasarea retribuiției și cererea reconvențională depusă de Camera de Industrie și Comerț, filiala Cahul împotriva Irinei Bejan privind constatarea faptului rezilierii contractului de prestări servicii din 02.06. 2022, perceperea de la Bejan Irina în beneficiul Filialei Cahul a Camerei de Comerț și Industrie a sumei de 17 850, 96 lei cu titlul de recuperare a onorariului (retribuiției) achitat necuvenit și a cheltuielilor judiciare suportate cu prezentul proces.

Se remite Curții Constituționale sesizarea în vederea verificării constituționalității asupra art. 2 alin. (3) din Codul muncii nr. 154 din 28.03.2023 în sensul corespunderii cu art. 20 alin. (1), art. 23 și 54 din Constituția Republicii Moldova.

Încheierea separat nu este susceptibilă de atac.

**Președinte de ședință,
Judecător**

Aliona Sarbu